

ใจก็เหมือนกัน ถ้าเรามีสติ มีปัญญา เรารักษามันไว้ ค่าของน้ำใจสำคัญมากนะ คนมีน้ำใจต่อกัน มันยิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน มันอบอุ่นนะ มันมองตากันมันไว้ใจ แต่ถ้าคนไม่ไว้ใจกันเห็นไหม อยู่ด้วยกันมันระแวง มันไม่มีความอบอุ่นหรอก

แต่ถ้าเราทำใจของเราเห็นใหม่ ทำใจของเราให้มันไว้ใจเราได้ ถ้าเราไว้ใจเราไม่ได้ แม้แต่ตัวเองเราไว้ใจตัวเองไม่ได้ เราจะมีความทุกข์ใหม่ ไปอยู่ที่ไหนมันก็มีความทุกข์นะ เราไปอยู่ในห้องแอร์ เราไปอยู่ในที่รโหฐานของเรา มันก็เข้าไปนั่งอมทุกข์อยู่คนเดียว อยู่คนเดียวนี้แหละ

แต่ถ้าเรามีความสุขของเราเห็นใหม่ เราอยู่โคนไม้ แล้วยิ่งที่ไหนมันจะมีความปลอดภัย โปร่ง สุขที่นั่นนะ เวลาสุขที่นี่ สุขที่ใจเห็นใหม่ เราสุขที่ใจ สุขที่ใจก็คิดเอาเองสิ คำว่าหัวใจมันต้องได้มาด้วยความเพียรนะ ด้วยความเพียร ด้วยบารมีธรรม มันจะไม่ได้มาลอยๆ หรือ คนนะเวลาเด็กของเรา ลูกของเรา เวลาพูดแล้วไม่เชื่อฟัง เราทุกข์ร้อนใหม่ เราทุกข์ร้อนใหม่.. เราทุกข์ร้อนนะ

เรื่องของใจ ก็เราบอกเขา เรารักเขา เราเมตตาเขา เราพยายามให้เขาเป็นคนดี ทำไมเขาไม่ฟังเราละ เขาฟังเราไม่ได้เห็นใหม่ ย้อนมาที่ตัวเรา ใจของเราเองเราคุยกับมัน รู้เรื่องใหม่ เราคุยกับใจของเราเองรู้เรื่องใหม่ เราสั่งใจของเราเองได้ใหม่ ถ้าเราสั่งใจของเราเองไม่ได้เพราะอะไร เพราะสิ่งที่เราคิดปรารถนาดี แต่เราบังคับมันไม่ได้ เพราะอะไร เพราะเราไม่เคยฝึกฝน เราไม่เคยทำ เราไม่เคยสร้างกุศลบารมีของเรา

เห็นไหมว่าเรื่องของใจเป็นเรื่องของความรู้สึก เป็นเรื่องของง่าย ๆ เรื่องของแก้วแหวนเงินทอง เรื่องของสมบัติพัสถานมันยากกว่านะ การหาสมบัติพัสถาน การทำมาหากินมันเป็นเรื่องของทุกข์ยากเห็นไหม อาบเหงื่อต่างน้ำมาเพื่อร่างกายของเรา

แต่ถ้าเรื่องของใจ ถ้าได้อะไรสมความปรารถนามันก็มีความพอใจ เขาเรียกว่า อามิสใจ อย่างเช่น เราทำบุญกุศลเห็นใหม่ เราเสียสละออกไปเป็นวัตถุ สิ่งที่เราหามา เราเสียสละทิ้งไป ใครเป็นผู้เสียสละละ หัวใจเป็นผู้เสียสละนะ หัวใจของเราถ้าเราไม่คิดเสียสละ เราให้ไม่ได้หรอก เราเก็บไว้ในบ้านมากมายมหาศาลขนาดไหน เราก็ให้ใครไม่ได้

แต่ถ้าใจเรามันคิดเสียสละนะ มีเล็กมีน้อยมันก็เสียสละของมันได้ ถ้าเสียสละเห็นใหม่ นี่ไง เรื่องของใจใจ ถ้าใจมันไม่มีการเสียสละ มันไม่รู้สึกจากตัวของมันเอง เวลามันจะนั่งสมาธิภาวนามันมีศรัทธามีความเชื่อ มีความเชื่อขึ้นมามันทำของมันได้นะ

ดูทางโลกเขาสิ เขาไม่เชื่อนะ เขาไม่เชื่อว่านรกสวรรค์มี เขาไม่เชื่อเรื่องของหัวใจ เขาไม่เชื่อเรื่องอะไร แต่เขากลับผิวนะ กลัวความทุกข์กลัวความยาก แต่เขาไม่กลัวกิเลสของเขาเอง กิเลสมันให้โทษมากกว่านั้นนะ กิเลสของเรามันบังคับใจเราตลอดเวลา

ใจของเราเนะ กิเลสมีอำนาจเหนือเห็นใหม่ กิเลสมันอยู่ที่ไหน กิเลสมันอาศัยหัวใจของคนเป็นที่อยู่อาศัยนะ หัวใจของคน ภาวสวะภพ มันอาศัยสิ่งนี้เป็นการสร้างเรือนสร้างราชวังของมันเลย แต่ของเราเวลาเราสร้างบ้านเรือนนะ เราต้องหาเงินหาทองมา เราต้องหาสิ่งปลูกสร้างมา กว่าเราจะสร้างบ้านสร้างเรือนได้ แล้วมันก็เป็นอนิจจัง ต้องคอยซ่อม คอยบำรุงรักษามัน แล้วมันก็จะแปรสภาพไป มันจะเสื่อมสภาพไปเป็นธรรมดา บ้านเรือนเห็นใหม่ รักษาไว้ ๑๐๐ ปี ๒๐๐ ปี มันก็หมดแล้ว มันต้องเสื่อมสภาพไปเป็นธรรมดา

ร่างกายของเราเกิดมาก็เหมือนกัน เราเกิดมาชีวิตหนึ่ง ๑๐๐ ปีก็ต้องตายไป แต่เวลากิเลสมันสร้างเรือนสร้างรังในหัวใจของคน มันสร้างข้ามภพข้ามชาติ มันไปอยู่เป็นเทวดา อินทร์ พรหมนะ กิเลสมันก็ไปครอบงำอยู่บนนั้นนะ จิตของเราอยู่ไปที่ไหนมันก็ครอบงำอยู่ เรือนของกิเลสมันเป็นนามธรรม แต่มันคงที่นะ มันมีกับเราตลอดไป

แต่เวลาเราศรัทธาในศาสนา เราเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรามาประพฤติปฏิบัติเห็นใหม่ เรือนยอดของกิเลสเห็นใหม่ เรือนยอดของมารมันอยู่ที่ไหนละ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หักเรือนยอดของมันนะ

“มารเอ๋ย ! เธอเกิดจากความดีของเรา บัดนี้เธอจะเกิดอีกไม่ได้เลยนะ”

หักรวงรังของมัน หักเรือนของมัน หักที่ไหน หักที่ภพใด ที่ภวสวะ ที่ใจใจ เวลา มันทุกข์มันยาก ใจมันทุกข์มันยาก มันเกิดมันตาย เราไม่เคยเห็นมันเพราะเป็นนามธรรม สิ่งที่เป็นนามธรรม มันเป็นธาตุรู้ นี้พุทธะ

วันนี้วันพระ วันพระวันมาทำบุญกุศล ทำเพื่อใคร ถ้าจิตไม่คิด พุทชะไม่คิด ความปรารถนาไม่มี มันจะทำบุญได้อย่างไร ความปรารถนาที่ความลับไม่มีในโลก คิดดีก็ได้ดี คิดชั่วก็ได้ ความคิดอันนี้มันย้อนกลับมาที่ภพ ย้อนกลับมาสร้างอำนาจวาสนา วาสนามันก็เป็นเหมือนลูกเราไง ที่ว่าลูกเรา เราบังคับใจเราได้หรือไม่ได้ ถ้ามีอำนาจวาสนามันคิดนะ

คนมีปัญญามองปัญหาๆ หนึ่ง คนคิดต่างๆ กันไป แง่มุมของความคิดร้อยแปด พันเก้าเลย นี่ก็เหมือนกัน เรามองถึงชีวิต มองถึงความ เป็นอยู่นะ คนมันจะหาทางออก แต่คนที่ไม่มีอำนาจวาสนา มันบอกว่า มันต้องค้นคว้า ต้องพยายามไขว่คว้ามาเพื่อเรา ไขว่คว้ามาเพื่อ.. มันจะได้มาด้วยบุญกุศล ด้วยความถูกต้อง มันก็เป็นบุญกุศลไป มันได้มาด้วยบาปกุศล มันก็เป็นบาปอกุศลของมันไปเห็นไหม มันจะไขว่คว้าเพื่อมัน แล้วมันได้ไหม มันไขว่คว้ามาก็เพื่อมันจะได้อาศัยไปชั่วคราว แล้วมันก็หมดไป ก็ต้องหาใหม่ตลอดไป

แต่ถ้าจะทำความสงบของใจ มันจะทุกข์มันจะยาก คุณติ คุณพระเรามีบริวาร ๘ ทำไม่มีความสุขล่ะ เราหายใจเข้าเราหายใจออกตลอดเวลาเนะ อาหารอันละเอียดคือ ออกซิเจน แต่ของเราเห็นใหม่ พระห้ามสะสม พระห้ามกักตุน พระนี่...ห้ามหมดเลย นี่... เข้าใจขึ้นมาต้องบิณฑบาตทุกวัน เป็นปัจจุบันตลอด ไม่มีสะสม ไม่มีความกังวล ไม่มีนิเวศธรรม

แต่ของเราหามา เราต้องการมีความมั่นคงของชีวิต เราจะสะสมของเรา เราจะถนอมรักษาของเรา แล้วก็ป็นขี้ขำมันนะ คอยดูแล คอยรักษามันตลอดไปนะ เป็นขี้ขำทุกข์ยากมา ใช้สอยพอประทังชีวิต แต่สิ่งที่ต้องเป็นขี้ขำมันมหาศาลเลย พระของเราแค่บริวาร ๘ เห็นใหม่ ปัจจัย ๔ พร้อม เพราะมีบาตรเป็นอาหาร มีธมกรกเป็นที่กรองน้ำ มีเครื่องนุ่งห่ม มียาเพื่อรักษาชีวิต มันมีปัจจัย ๔ แต่ต้องเป็นปัจจุบัน ถ้าไม่ภิกขาจารมาก็ไม่มีอาหารมา ธมกรก...ไม่หาแหล่งน้ำมา เพื่อกรองน้ำมันก็ไม่ได้ น้ำ

สิ่งนี้เป็นปัจจุบันตลอด เราจะแสวงหาตลอด เราถึงเคลื่อนย้ายชีวิต ชุดงควัตรตลอดไป สิ่งนั้นนะเป็นปัจจุบัน การหายใจก็เป็นการอาหารตลอดเวลา แล้วความรู้สึกล่ะ ความทุกข์ล่ะ อารมณ์ความรู้สึกเป็นอาหารของใจ มันยังรู้สึกตลอดเวลา เห็นใหม่ เวลา

มันสงบสงัดขึ้นมา มันเป็นสมาธิขึ้นมา มันก็มีความพอใจของมัน มันมีความสุขของมัน สุขในตัวของมันเอง

นี่ปัจจุบันธรรม เวลาเราแสวงหา เราดำรงชีวิตเราก็เป็นปัจจุบัน เวลาเราประพฤติปฏิบัติก็เป็นปัจจุบัน เราไม่คลุกคลีกับใคร ไม่คลุกคลีกับหมู่คณะ ไม่คลุกคลี ไม่คุ้นชินกับสิ่งใดๆ ไม่ให้กิเลสมันพอกหัวใจ ให้มันสร้างตัวขึ้นมา แล้วเราก็ไม่คุ้นชินกับกิเลสของเรา เราจะตั้งสติเห็นใหม่ จะไม่คุ้นชินจากข้างนอก มันฝึกฝนให้เป็นจิตเป็นนิสัย ให้ขอนิสสัย ให้ได้นิสัยมา ให้นิสัยของสมณสาธูป นิสัยของคฤหัสถ์ นิสัยของต่างๆ เห็นใหม่ มันฝึกจนได้นิสัยของมันมา

เราไม่คุ้นชินข้างนอกเราก็จะไม่คุ้นชินข้างใน มันจะตื่นตัว พอมันตื่นตัว มันจะมีสติขึ้นมา สติสัมปชัญญะ มันจะรักษาใจของมันขึ้นมา ใจของมัน.. สิ่งที่เป็นนามธรรมถ้าพูดถึงกับคฤหัสถ์จะไม่ค่อยเข้าใจ แต่พูดถึงกับนักปฏิบัติจะเข้าใจมากเลย เพราะในการประพฤติปฏิบัติ ทุกข์มันทุกข์ที่ใจ สุขมันสุขที่ใจ เกิดก็เกิดเพราะปฏิสนธิจิต มาเกิดในไข่ ในครรภ์ของมารดา กำเนิด ๔ เกิดในน้ำคร่ำ เกิดในไข่ เกิดในโอปปาติกะ เกิดในครรภ์

นี่การเกิดสี่ การเกิดในวิญญูะ แต่อารมณ์ความรู้สึกของเราที่เกิดมาแล้ว เกิดมาแล้ว เราจะบำรุงรักษาอย่างไร เราจะมีศรัทธามีความเชื่อมากน้อยขนาดไหน ถ้ามีศรัทธาความเชื่อเห็นใหม่ นั่งเฉยๆ อาบเหงื่อต่างน้ำเป็นงานที่ทุกข์มาก เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา พยายามรักษาจิตของตัวเอง เป็นงานที่ทุกข์กว่าอีก งานที่ทุกข์กว่าเพราะอะไร เพราะจะพ้นจากทุกข์ ทุกข์เพราะจะพ้นจากทุกข์ การบังคับตัวเองเป็นเรื่องที่ลำบากนะ

การบังคับตัวเอง คุณติ เราหาซื้อวัตถุมงคล เราเป็นจี๋ขำมัน เราเก็บถนอมรักษา เราเอามาทำความสะอาดมันก็สะอาดใช่ไหม เก็บไว้เดี่ยวฝุ่นมันก็เกาะ เดี่ยวมีหยากไย่ เดี่ยวก็ต้องทำความสะอาดมันอีก มันเห็นๆ ไข่ใหม่ แต่หัวใจที่สกปรก หัวใจที่สะอาด หัวใจที่มีสติ ไม่มีสติ ใครเป็นคนรู้มันล่ะ สติของเรารู้มันรู้มันการทำความสะอาด การรักษาใจ การรักษาใจ

วันพระวันเจ้านะ เราต้องสวดมนต์ภาวนา เราต้องควรสวดมนต์ เราต้องค้นหาใจของเราให้เจอบ้าง ถ้าค้นหาใจนี้หรือวิทยุ ทรัพย์จากภายใน ทรัพย์ของเราจะ งานข้างนอกมันทุกข์แน่นอน ทุกข์นี้มันทุกข์แน่นอน มันเป็นอำนาจวาสนาของคน

คนเราเกิดมาเห็นใหม่ ประสบความสำเร็จมันก็เป็นโอกาสของมัน แล้วลุ่มๆ ดอนๆ นะ คนเราชีวิตของเรา มันก็มีขึ้นมีลงเป็นธรรมดา ถ้ามีขึ้นมีลงเป็นธรรมดา ถ้าเรามีสติสัมปชัญญะ เรามีสติ เราขยับขยับใจของเรา โลกนี้เป็นอนิจจังใจ คืออากาศสิ มันปรวนแปรตลอดเวลา ทุกอย่างปรวนแปรตลอดเวลา

ชีวิตเราก็เหมือนกัน เกิดมาก็ลุ่มๆ ดอนๆ เว้นแต่ผู้ที่สร้างบุญ อย่างพระสิวาลีเป็นผู้มีลาภมาก เพราะท่านสละของท่านมา ท่านทำของท่านมา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นใหม่ หมอชีวกยังรักษาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าป่วยตั้งหลายหน หมอชีวกเป็นผู้ประกอบยาให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังมีเจ็บไข้ได้ป่วยเลย

สิ่งต่างๆ เหล่านี้มันเป็นเรื่องธรรมดา ถ้าเรื่องธรรมดา ชีวิตของเราเป็นเรื่องธรรมดา ถ้าเราไม่ไปยึดมัน เรารักษาใจของเรา มันจะทำให้เราไม่ทุกข์ใจ ถ้าใจของเรามันบกพร่อง ใจของเราไปยึด มันน้อยเนื้อต่ำใจ สิ่งที่มีอยู่พอมิเป็นไป มันเห็นเป็นคุณค่าที่ไม่มีคุณค่า มันก็ทุกข์ยาก มันจะหาคุณค่าได้มากกว่านี้ แต่มันไม่เคยพอ

ถ้าใจมันเคยพอขึ้นมาจะ เราอยู่ของเราได้ ชีวิตเป็นอย่างนี้ ปัจจัยเครื่องอาศัยนี้มันเป็นที่ยึดอาศัยเท่านั้นเอง แต่ทรัพย์อันละเอียด ทรัพย์จากภายในเห็นใหม่ เราต้องเสียสละทาน แล้วเราเสียสละทาน ฝึกฝนใจมันมาให้มันอ่อนนุ่ม ให้มันควรแก่การงาน แล้วเราสวดมนต์ภาวนาของเรา เรานั่งกำหนดพุทโธเห็นใหม่ ลมหายใจเข้านี้พุท ลมหายใจออกนี้โกธ เรานึกของเรา ตั้งสติของเรา เดี่ยวจะมีคุณค่าขึ้นมาจะ

เวลาจิตมันเริ่มเย็นขึ้นมา จิตมันสงบขึ้นมาจะ เราจะเห็นคุณค่าอริยทรัพย์จากภายใน เราจะเห็นคุณค่าของมันขึ้นมา ทำได้ ! ทุกคนพิสูจน์ได้ไม่ใช่พระมาโกหกหรอก ถ้าพระมาโกหกนะศาสนานี้ สองพันกว่าปีมาได้อย่างไร แล้วพระแต่ละองค์ที่มาบวช ไม่ใช่คนที่ไม่มีความดี เขามีความดีนะ แล้วอยู่ด้วยกันในครอบครัวของเรา เราจะรู้จริตนิสัยของคนในครอบครัวของเรา เพราะเราอยู่กันจนคุ้นชิน

พระก็เหมือนกัน ในครอบครัวของวัด ในครอบครัวหนึ่ง ในวัดๆ หนึ่ง อยู่ด้วยกัน มาเป็น ๑๐ ปี ๒๐ ปี มันจะไปหลอกกันได้อย่างไร มันจะเห็นกันหมด แล้วถ้าไม่สะอาด ไม่บริสุทธิ์ ไม่เป็นความจริง มันจะเชื่อถือกันได้อย่างไร

ถ้าหัวใจมันไม่เชื่อถือ หัวใจไม่ลง ไม่ลงคือไม่ยอมรับการสั่งสอน การประพฤติปฏิบัติมันจะไม่ได้ผลนะ เพราะอะไร เพราะนี่ไง มารมันเกิด เรือนของมาร บ้านเรือนของมันใหญ่โต มันครอบภพ ครอบใจของเรา

แต่ถ้ามีความเชื่อถือ มันเอาสติเอาปัญญาไปทำลายบ้านของมาร ไปทำลายเรือนภพ ไปทำสิ่งในหัวใจของเรา นี่ถ้าลงใจมันจะมีอาวุธ มันจะมีสิ่งเครื่องมือเข้าไปเกาะ เป็นสติเป็นปัญญา ศีล สมาธิ ปัญญาจะเกิดขึ้นมา มันจะเข้าไปทำลายข้างใน มันเกิดจากความเชื่อถือ ความลงใจ การเปิดใจ เปิดกว้าง เปิดแคบ การเปิดกว้างมันจะมีโอกาสมาก การเปิดแคบ เห็นไหม

มีครูบาอาจารย์ที่ดี เราแสวงหาสัจปะยาะ ครูอาจารย์เป็นอันดับหนึ่ง หมู่มณะเป็นสัจปะยาะ อาหารเป็นสัจปะยาะ สถานที่เป็นสัจปะยาะ สิ่งที่เป็นสัจปะยาะ มันเป็นสถานที่ควรแก่การงาน เป็นสัจปะยาะแล้วชัยภูมิเราเจอหรือยัง เราทำจิตเราสงบได้ไหม เรามีที่ภพ ที่มารมันปลุกเรื้อนหรือยัง มารมันปลุกเรื้อนที่ไหน มารมันสร้างภพสร้างชาติที่ไหน เราต้องสัจปะยาะเข้ามาแล้ว เราต้องหาสถานที่ หาชัยภูมิของเรา แล้วเราทำของเรา

โลกเขาช่วยเหลือเจือจานกันนะ อาบเหงื่อต่างน้ำเขาก็แบกหามช่วยเหลือกัน ในการประพฤติปฏิบัติเรานี้ เราต้องแยก อย่าคลุกคลีกัน ในสถานที่เดินจงกรม สถานที่ภาวนาของเรา เราต้องทำของเรา เราต้องต่อสู้กับเรา เพื่อประโยชน์ของเรา เอวัง